

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ЗА

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ

XXXV

№ 17 (967)

23 ТРАВНЯ

1969 р.

Ціна 2 коп.

НАУКОВІ
КАДРИ

В НАРОДНІ ДОЗОРЦІ — ДОСТОЙНИХ

ЯК ВІДОМО, ЦК КПРС та Рада Міністрів СРСР схвалили нове Положення про органи народного контролю в СРСР. У ньому визначена роль і місце органів народного контролю в повсякденному житті трудових колективів підприємств, установ та учбових закладів.

Основне завдання постів і груп народного контролю — дбати за успішну реалізацію державних планів п'ятирічки, свого підприємства, установи, учбового закладу.

Термін повноважень раніш обраних постів і груп народного контролю закінчується. У зв'язку з цим ЦК КПУ ухвалив у травні-червні цього року провести чергові звіти і вибори народних контролерів.

У нашому університеті нові члени групи народного контролю на загальних зборах факультетських та інших низових організацій мають бути обрані протягом травня. Вибори нових народних дозорців у житті нашого університетського колективу — важлива подія. До її реалізації партійні, комсомольські та профспілкові організації повинні поставитись якнайуважливіше.

Передусім треба провести велику підготовчу роботу з тим, щоб на звітно-перевірочних зборах було докладно обговорено попередню діяльність народних дозорців і накреслено шляхи її поліпшення як у межах низової організації, так і в межах усього університету.

Зрозуміло, що поліпшення роботи групи народного контролю і на факультеті, і в університеті в цілому у великій мірі буде залежати від новообраних контролерів.

Отож, з великою відповідальністю й вимогами треба поставитись до рекомендації кандидатів у члени групи народного контролю.

Треба сподіватись, що партійні, комсомольські та профспілкові організації зроблять так, щоб звітно-виборні збори пройшли на належному рівні.

Ф О Р У М

ДОСЛІДНИКІВ КОМСОМОЛУ УКРАЇНИ

ВЕЛИКИЙ актовий зал університету. Тут 19 травня почала роботу республіканська науково-теоретична конференція «Комсомол України — активний помічник партії в справі комуністичного виховання молоді», присвячена 50-річному ювілею комсомолу України.

Відкрила конференцію секретар ЦК ЛКСМ України Т. В. Главак. Слово для привітання надається ректору університету професору О. І. Юрженкові, який розповідає про велику роботу по вихованню студентської молоді, що ведеться в нашому вузі. Професор О. І. Юрженко вручає секретарю ЦК ЛКСМ України Т. Главак пам'ятну книгу — історію університету і ювілейну медаль.

На трибуні секретар Одеського обкому партії Л. В. Гладка. Вона вітає учасників науково-теоретичної конференції, знайомить гостей з господарським і культурним життям Одеської області. Тов. Гладка підкреслює, що в сьогоденні досягненнях всіх галузей промисловості, сільськогосподарського виробництва, в сфері науки, освіти й мистецтва Одещини велика роль належить комсомолові, молоді. Ініціатором всіх починань в області є комуністи та комсомольці. Л. В. Гладка розповідає також про нові форми виховання юнаків та дівчат на героїчних традиціях народу, зокрема, про клуб «Пошук», про організацію гри «Визволення» та інші ефективні засоби військово-патріотичної роботи, які сприяють ідейно-політичному гарту юні.

Слово для доповіді «Комсомол України — активний помічник партії в боротьбі за побудову соціалізму й комунізму» надається секретарю ЦК ЛКСМ України Тамарі Володимирівні Главак.

— Історія комсомолу, — каже тов. Главак, — це красномовний літопис мужньої боротьби кращих синів республіки за справу соціалізму й комунізму.

Комсомольці полум'яних років революції залишаються для прийдешніх поколінь символом самовідданого служіння Вітчизні. Два ордени прикрашають пурпуровий прапор Ленінського комсомолу України. Це нагороди за мужність і героїзм на бойових і трудових

фронтах битви за комуністичне прийдешнє.

В. І. Ленін постійно радив партійним керівникам, усім комуністам приділяти увагу роботі серед молоді, цікавитись її інтересами, формувати її світогляд. Виступаючи з промовою на III з'їзді комсомолу, Володимир Ілліч накреслив магістральні напрямки роботи комсомолу, визначивши головне завдання епілки стислою формулою — «вчитися комунізму».

У роки громадянської війни комсомол разом зі своїми старшими товаришами — комуністами був на передовій лінії боротьби за Радянську владу і на воєнних фронтах, і на трудовому фронті.

Після закінчення громадянської війни партія поставила завдання: відбудувати народне господарство, а потім створити потужну індустрію у всіх республіках. VI з'їзд ЛКСМУ, що відбувся незабаром після XIV з'їзду Комуністичної партії СРСР закликав комсомол стати активним учасником будівництва соціалізму. Комсомольці палко відгукнулись на цей заклик. На Донбасі, в Одесі та інших містах великого розмаху набув рух ударників праці. На початку 30-х років на Україні налічувалось понад 50 тисяч молодих стахановців.

ПРИСВЯЧЕНО
50-РІЧНОМУ
ЮВІЛЕЄВІ ЛКСМУ

У передвоєнні роки комсомол активно займався військово-патріотичним вихованням молоді. Напередодні 1939 року було підготовлено 360 000 ворошиловських стрільців, тисячі парашутистів, пілотів та ін.

Почалася Велика Вітчизняна війна. Радянський народ піднявся на боротьбу з гітлерівськими загарбниками. Більше мільйона комсомольців нашої країни пішли на фронт, десятки тисяч боролися з ворогом у партизанських загонах, у підпіллі, кували перемогу на трудових фронтах. Безсмертною славою вкрили себе комсомольці України. Олександр Шевченко повторив подвиг Олександра Матросова, у влячній пам'яті людства назавжди залишається подвиг комсомольців «Молодої гвардії», «Партизанської іскри». За мужність і героїзм, виявлені у роки Великої Вітчизняної, комсомол України нагороджено орденом Червоного Прапора.

Після війни молодь разом з усім радянським суспільством почала відбудову народного господарства. Радянська країна перетворилась у величезну будову. На заклик партії комсомольці і молодь Радянського Союзу почали освоєння цілинних і перелогових земель, будували нові шахти в

СКОРО — ЕКЗАМЕНАЦІЙНА СЕСІЯ.
Студенте, успішно склади всі заліки,
РЕТЕЛЬНО ГОТУЙСЯ
ДО КОЖНОГО ІСПИТУ!
Висока успішність — кращий подарунок
ЛЕНІНСЬКОМУ ЮВІЛЕЮ!

Донбасі, зводили гіганти металургійної промисловості.

— Юнь республіки, — сказала на закінченні Т. В. Главак, — натхненно працюючи в бурхливому сьогоденні, йде шляхами батьків, ділами доводить наступність поколінь. У перших рядах трудівників — чотирьохмільйонний комсомол України, на прапорі якого зараз і орден Леніна.

Сила Ленінського комсомолу — в його єдності з партією і народом, у вірності ідеалам марксистсько-ленінізму.

На трибуні — один з авторів книги «Історія ЛКСМ України» Д. А. Яремчук. Він присвячує доповідь утворенню комсомолу республіки.

Влітку 1919 року, — говорить Д. А. Яремчук, — особливу небезпеку для молоді Радянської країни становив наступ денікінської армії. У червні їдкий пороховий дим оповив яблуневі сади і левади сіл України. Ворог захопив Донбас, жорстокі бої точилися під Харковом, Катеринославом і Полтавою. Саме у цей грізний час юна комуністична рать республіки вирішила скликати свій перший з'їзд. З кожної півсортні членів спілок молоді вибирався один делегат. Один комсомолец одержував мандат і їхав до Києва, а 49 його побратимів брали до рук гвинтівку і йшли назустріч білогвардійським зграям. З Ленінським кличем свобода або смерть! кидалася юнь на ворожі багнети, вступала в двобій з першими танками, і горе було тим, хто наслідовався перетинати шлях юнім. В день відкриття з'їзду було зареєстровано 70 делегатів замість 150. Інші затрималися на фронтах.

Продовження на 2-й стор.

Президія Республіканської конференції. Відкриває конференцію секретар ЦК ЛКСМУ т. Т. В. Главак (в центрі).

ДОСЛІДНИКІВ

КОМСОМОЛУ УКРАЇНИ

...Настало 26 червня 1919 року. О шостій годині вечора в клубі Юних комуністів на Хрещатику урочисто залунав «Інтернаціонал». Він сповіщав весь світ, що воля революційної молоді України виконана — створена її бойова організація.

За складних умов проходили всеукраїнські збори молоді. Як «з'їзд з гвинтівкою» ввійшли вони в історію комсомолу України. Проголосили створення комсомольської організації України; з'їзд прийняв програму і статут. В особі свого з'їзду комсомол республіки заявив, що він працює під керівництвом Комуністичної партії і становить складову частину Всеросійського комсомолу.

* * *

«Критика буржуазних фальсифікаторів історії ВЛКСМ» — це тема доповіді **В. О. Сулемова** — кандидата історичних наук, завідувачого кафедрою історії ВЛКСМ і міжнародного руху ЦКШ при ЦК ВЛКСМ.

Відомо, що в сучасних умовах найгострішої полеміки двох ідеологій значно загострилась боротьба за молодь. За ким піде молоде покоління? Це питання дедалі більше тривожить буржуазних ідеологів, і вони всіма силами намагаються впливати на юнь. Буржуазні історики, політичні діячі, журналісти не гребують ніякими засобами пропаганди задля залучення в стан своїх однодумців молоді. З цією метою капіталістичний світ вдається до фальсифікації, підробок, спотворення історії. Він не шкодує на це ані коштів, ані засобів морального впливу.

Чимало ворожих книжок буквально обстрілюють радянський спосіб життя.

Ось чому необхідно приділяти велику увагу викриттю різного роду фальсифікації нашої дійсності, нашої історії та сьогодення. Треба створювати по-справжньому партійні наукові праці, гли-

боко і всебічно досліджувати соціальні явища.

Великий вклад внесли в цю справу науковці, партійні й комсомольські працівники України, видавши книгу «Історія комсомолу України». Але, на жаль, ще недостатньо уваги приділяється проблемам розробки історії комсомолу.

Відзначаючи 50-річний ювілей Ленінської Спілки Молоді України ми повинні усвідомити всю неспроможність буржуазної ідеології підірвати монолітну єдність партії і народу, повинні виховувати молоде покоління в дусі безмежної відданості Вітчизні.

* * *

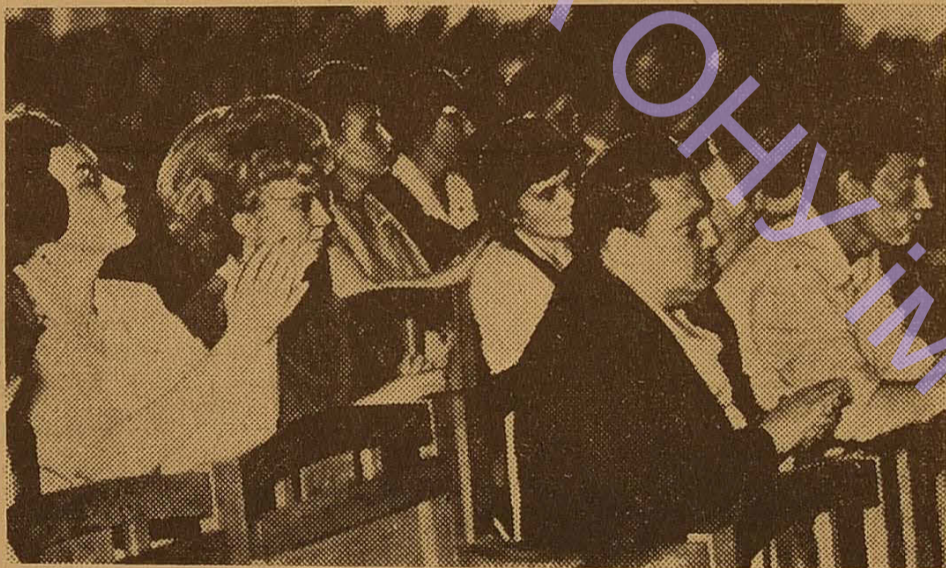
Доповідь кандидата історичних наук **Ю. В. Бабка** була присвячена деяким питанням розробки історії комсомолу в радянській історичній науці, узагальненню досвіду роботи над підготовкою історії комсомолу України, а також деяким методичним питанням розробки наукової історії місцевих

комсомольських організацій. Доповідач докладно зупинився на періодизації історії комсомолу республіки.

Тов. Бабко підкреслив, що останніми роками спостерігається активізація інтересу молодих вчених до історіографії комсомолу. Починаючи з середини 50-х років з цієї проблематики було захищено 328 кандидатських і докторських дисертацій. Доповідач акцентував увагу на нерозроблених питаннях історії комсомолу.

* * *

Кандидат історичних наук **Я. М. Серішев** зупинився у своїй доповіді на деяких питаннях розробки В. І. Леніним комсомольських проблем. Доповідач висвітлив ту величезну роль, котру відіграв В. І. Ленін у створенні Комуністичної Спілки Молоді. Промова Ілліча на III з'їзді РКСМ стала програмою роботи багатьох поколінь радянської молоді.

Уважно слухають доповіді учасники республіканської науково-теоретичної конференції.

На фото: у великому актовому залі університета під час пленарного засідання конференції.

ненні дисципліни, розгортанні масово-політичної і культурної роботи, поліпшенні матеріально-побутових умов студентів...», комсомольська організація університету надавала велику допомогу ректораті і партійній організації у всіх заходах.

В 1944-1945 навчальному році університетська комсомольська організація нараховувала в своїх рядах 314 членів ВЛКСМ, які були об'єднані в 6 факультетських бюро і 34 комсомольські групи. До складу комітету комсомолу входило 9 осіб, в тому числі Л. В. Гладка, нині секретар Одеського обкому КП України, З. В. Першина, нині декан історичного факультету нашого університету, та інші.

Виконуючи рішення XII Пленуму ЦК ВЛКСМ, комітет комсомолу, факультетські бюро, групи зосередили основну увагу на вихованні у студентів почуття відповідальності перед державою за своє навчання, на питаннях самостійної роботи студентів над навчальним матеріалом, на покращенні побутових умов, особливо інвалідів Великої Вітчизняної війни. Значно допомагали в покращен-

цікавими були виступи, В. Роїка (Київ), І. Комарової (Київ), В. Рибалка (Київ), комсомольські історики. Одеси запропонували на конференцію 14 наукових робіт, присвячених різним періодам діяльності місцевих комсомольських організацій та ЛКСМ України. Серед них слід відзначити повідомлення В. Алайкіної, Д. Бельфора, Ф. Резніка.

В роботі секції, крім представників областей республіки, взяли участь молоді дослідники з Ленінграда та Хабаровська.

Цікаво проходила робота секції з «Формування марксистсько-ленінського світогляду, громадсько-політичної активності молоді». Керував секцією доктор історичних наук І. М. Михайловський. Доповіді та повідомлення, заслухані на 1-му і 2-му засіданнях, підтвердили дедалі зростаючий інтерес дослідників до проблем виховання молодого покоління, до удосконалення форм і методів цієї роботи. Понад 30 молодих істориків з Дніпропетровська, Харкова, Києва, Донецька, Львова виступили перед учасниками секції. Було висловлено цінні поради щодо координації досліджень молодих науковців, щодо поліпшення інформаційної служби ЦК ЛКСМУ, активізації контактів між дослідниками комсомолу і комсомольськими організаціями.

Надзвичайно жваві дебати розгорнулися навколо філософських питань, порушених на засіданнях секції «Соціальні проблеми молоді». (Керівник — кандидат історичних наук І. Т. Липа).

* * *

Конференція тривала чотири дні. На останньому, пленарному засіданні, що відбулося 22 травня, були заслухані повідомлення про підсумки роботи секцій, а також наукові рекомендації по дальшому дослідженню історії комсомолу, поліпшенню комуністичного виховання молоді.

ні навчально-виховної роботи вечори факультетських традицій, які проводились з ініціативи комітету комсомолу. Для надання практичної допомоги в навчанні і вихованні студентської молоді, в організації культурного дозвілля члени комітету комсомолу були закріплені за факультетами. Це дало позитивні наслідки. Кращою стала дисципліна, успішність студентів, регулярно почали проводити свої засідання наукові гуртки. В цей час працювало 23 наукових гуртки, які об'єднували 372 студенти, в тому числі 196 комсомольців.

Навчаючись і працюючи на відбудові учбових корпусів і гуртожитків, беручи активну участь у відбудові міста, колектив університету не забував, що ще продовжується війна, і як міг допомагав фронту.

Викладачі і студенти брали активну участь у зборі коштів у фонд перемоги. На 7 серпня 1944 року вони внесли 50 тис. карбованців особистих заощаджень.

Комсомольці провели значну роботу по збору коштів на будівництво загону торпедних катерів «Одеський комсомолец».

Сторінки з літопису УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОМСОМОЛУ

І ОСЬ настав довгожданий день, якого так чекали і викладачі, і студенти. 10 квітня 1944 року війська 3-го Українського фронту звільнили Одесу від німецько-румунських загарбників.

Колектив університету став готуватись до повернення з гостинного Байрам-Алі в рідну Одесу. Влітку 1944 року колектив університету повернувся до Одеси. Жахлива картина постала перед очима викладачів і студентів: навчальні корпуси зруйновані, бібліотеки і лабораторії розграбовані. З п'яти студентських гуртожитків уцілів тільки один. Збитки, заподіяні фашистськими загарбниками, становили понад 21 мільйон карбованців (у довоєнних цінах).

З перших днів повернення почалася робота по підготовці до від-

новлення навчання. На заклик адміністрації і партійного бюро студенти і професорсько-викладацький склад приступили до відбудови учбових корпусів і гуртожитків.

Студентську молодь очолили комсомольці, яких налічувалось в той час 161 чоловік. Краще працювала бригада, очолювана партизаном Великої Вітчизняної війни комсомольцем Шиліним. Вона за короткий час відремонтувала дах центрального корпусу. Бригада дівчат-комсомолок, очолювана учасником Великої Вітчизняної війни тов. Мунтян в стислі строки привела в порядок бібліотеку.

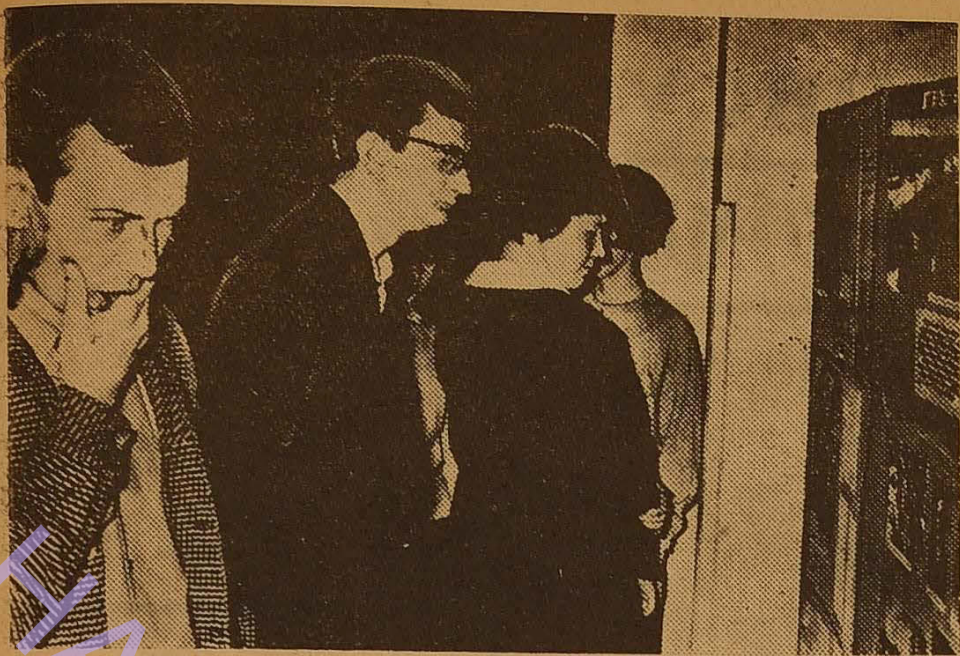
Відбудовуючи матеріальну базу університету, комсомольці і молодь брали активну участь і у відбудові порту, вокзалу, промислових підприємств і культурних закладів міста. До кінця 1944

року студенти університету на відбудові міста відпрацювали понад 4500 людиноднів.

В ЖОВТНІ 1944 року розпочався в університеті новий навчальний рік. Заняття почались у надзвичайно важких умовах, вони проводились у дві зміни. Лабораторії і кабінети були погано забезпечені потрібним приладдям, не вистачало меблів, підручників, зошитів. Приміщення не опалювались, були перебої у постачанні води, освітленні. Незважаючи на труднощі, колектив університету домагався налагодження навчального процесу та ідейно-виховної роботи.

Виходячи з рішень XII Пленуму ЦК ВЛКСМ, про першочергове завдання комсомольських організацій вузів — допомагати керівникам вузів «в підвищенні академічної успішності студентів, зміц-

НА ІНОЗЕМНИХ МОВАХ

ВЕЧОРИ на іноземній мові — не новинка, це одна з традицій університету.

Нещодавно відбувся вечір, програма і ведення якого були виключно на німецькій мові. В підготовці і проведенні його брали участь філологи, математики, фізики, геологи.

Присутні в залі оплесками вітають появу на сцені ведучих. Почався вечір, але він не був схожим на всі інші вже тим, що тут панувала якась особлива атмосфера теплоти і сердечності.

Наш філологічний факультет показав на вечорі різнобічну захоплюючу програму. Тут і ляльковий театр, і художнє читання, і пісні та гуморески, танці і п'єски. Але що головне: який би номер не оголосив ведучий — на сцені вся академічна група. Не було в групі таких, які б не брали участі в підготовці та проведенні вечора.

Підготовка була побудована на ініціативі та кмітливості студентів. Самі підбирали репертуар, а після занять залишалися, щоб порадитися з викладачами і провести репетиції. Підготовкою керували викладачі німецької мови О. Г. Плонська, Н. Ф. Гетьман, Л. А. Сашко, О. І. Росііна. Готувались наполегливо, серйозно. І за довгу копійку роботу нагорода: сердечні оплески глядачів.

Після вечора студенти третього курсу М. Стрельбицький та В. Чумак провели письмову анкету глядачів з метою довідатись про те, що їм сподобалось на вечорі і що було невдалим.

Як видно з анкети, глядачі залишилися задоволеними піснями, виконаними студентом геолого-географічного факультету Зюльце, п'єсою «Школа», п'єсою «Урок німецької мови». Кожен, хто заповнював анкету, висловлював бажання, щоб частіше проводились такі вечори.

П. ГРИЦЕНКО, студент філологічного факультету.

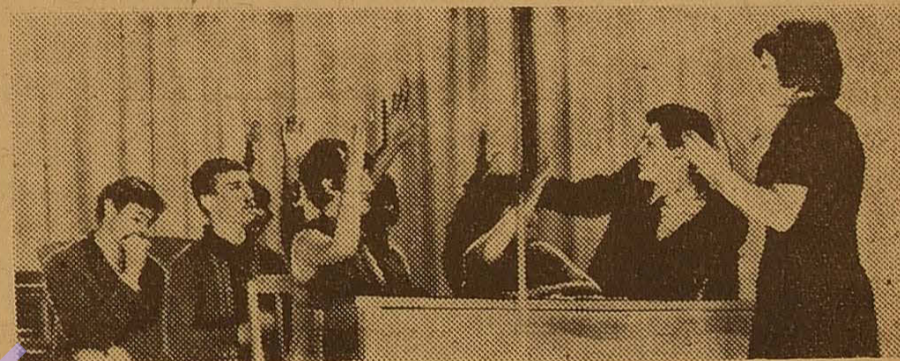
* * *

«Говори тільки по-англійськи» — під таким девізом відбувся вечір на філологічному факультеті. З метою кращого опанування засобами володіння мовою зібралися студенти другого курсу українського відділення у великому актовому залі факультету. Керівники англійських груп І. Ф. Мінята та О. І. Росііна підготували і провели між групами КВК на тему: «Марк Твен і герої його творів».

А потім — самодіяльний концерт студентів: ліричні пісні, запальні танці захоплюють присутніх. Звучать вірші Р. Бернса, жарту М. Твена. Атмосферу веселості додавали вікторини, цікаві ігри.

Активно виступили студенти Ж. Гончар, В. Пугачова, П. Демченко, В. Чернявська, Л. Чайковська та ін.

В. РИБАКОВ.

На фото: фрагмент з сценки «Школа», яку виконували німецькою мовою студенти першого курсу українського відділення філологічного факультету на своєму вечорі.

МИ ГОТУЄМОСЬ ДО ЛЕНІНСЬКОГО ЗАЛІКУ

«Днями бюро ЦК ВЛКСМ прийняло постанову «Про проведення Всесоюзного Ленінського заліку, присвяченого 100-річчю від дня народження В. І. Леніна», визначило завдання комітетів ВЛКСМ по його підготовці і організації.

Мета Всесоюзного Ленінського заліку — залучити комсомольців, молодь до глибокого і повсякденного вивчення теоретичної спадщини В. І. Леніна, найважливіших партійних документів, підвищити трудову і громадсько-політичну активність юнаків і дівчат.

Ленінський залік — це звіт кожного комсомольця перед партією, комсомолом про те, як він вивчає ленінізм, як бере участь у комуністичному будівництві, як підвищує свій загальноосвітній, технічний і культурний рівень, як веде громадську роботу. Іншими словами — як він проводить в життя ленінський заповіт «вчитись комунізму», зміст якого був розкритий у промові Генерального секретаря

ЦК КПРС Л. І. Брежнева на урочистому пленумі ЦК ВЛКСМ у жовтні 1968 року.

В основу Ленінського заліку повинні бути покладені промова В. І. Леніна на III з'їзді комсомолу, а також постанова ЦК КПРС «Про 50-річчя ВЛКСМ і завдання комуністичного виховання молоді».

Так писала «Комсомольська правда» 9 квітня 1969 року у статті «Товаришу, готуйся до Ленінського заліку». І тепер кожного дня преса, радіо телебачення доносять до нас відгуки про те, як комсомольці у всіх кінцях нашої безмежної Вітчизни готуються гідно зустріти Всесоюзний Ленінський залік. Звичайно, не стоїть осторонь і багатотисячний колектив комсомольців нашого університету.

Філологи провели нещодавно засідання школи комсомольського активу, присвяченого підготовці до Всесоюзного Ленінського заліку. З повідомленням про постанову ЦК ВЛКСМ висту-

пила секретар комсомольської організації факультету Бела Піддубна. Актив затвердив план заходів, присвячених 100-річчю від дня народження В. І. Леніна.

Кожна комсомольська група провела збори, де обговорювалась постанова ЦК ВЛКСМ. Комсомольці взяли конкретні зобов'язання по вивченню ленінської спадщини, намітили свої плани по гідній зустрічі славного ювілею.

У геологів і географів зараз дуже відповідальні дні — на факультеті у розпалі літня сесія. Та комсомольська робота на факультеті не вщухає ні на мить. На курсах і в групах були проведені збори, на яких обговорювалась постанова ЦК ВЛКСМ про Ленінський залік. Було вирішено разом з кафедрами суспільних наук вибрати і проробити найважливіші статті В. І. Леніна.

І на інших факультетах комсомольці активно готуються до проведення Ленінського заліку.

Леонід ПЕЛЬЦМАХЕР.

Проявляючи постійну турботу про воїнів Червоної Армії, комітет комсомолу організував шефство над очним госпіталем. Комсомольці проводили збір подарунків для поранених, писали листи до рідних і друзів, проводили читку газет і книг, випускали стінгазети і фотомонтажі, організували виступи художньої самодіяльності. На адресу комітету комсомолу надійшов лист від воїнів з госпіталю, в якому вони висловлювали сердечну подяку за чуйне ставлення комсомольцям філологічного факультету Ользі Пенчо, Тамарі Савіній, Віктору Нікітіну та іншим.

Радісний день Перемоги — 9 травня 1945 року — колектив університету зустрів значними успіхами в навчально-виховній та науково-дослідній роботі. Незважаючи на надзвичайно тяжкі умови, успішність студентів за перше півріччя 1944—1945 навчального року становила 87%, а комсомольців — 91,4%.

Під керівництвом партійної організації професорсько-викладацький склад, комітет комсомолу, факультетське бюро ЛКСМУ спрямували зусилля на підготовку ви-

сококваліфікованих спеціалістів для потреб країни.

Весняна сесія 1945 року показала значне покращення навчання студентів. Успішність становила 92,6%, а комсомольців 94,7%. В 1944—1945 навчальному році було проведено 2 випуски в університеті (в травні і серпні). Одержали дипломи 275 чоловік, з них 30 дипломів з відзнакою. Це був звіт перед комуністичною партією і народом за їх постійне піклування про розвиток вищої школи.

ПІСЛЯ закінчення Великої Вітчизняної війни до університету повернулись сотні воїнів, демобілізованих з Червоної Армії, які 3—4 роки були відірвані від навчання. В ці ж роки до університету поступило багато молоді, яка перебувала на тимчасово окупованій території.

Все це вимагало в новому навчальному році від партійної і комсомольської організації посилення як навчальної так і політико-виховної роботи. Головним завданням ідеологічної роботи серед студентської молоді в цей час було: виховання в душі радянського патріотизму, глибоке вивчення старшокурниками творів класиків

марксизму-ленінізму, ознайомлення з досягненнями науки і культури, боротьба з проявами буржуазного націоналізму і космополітизму.

Важливим кроком у виконанні цих завдань було створення з ініціативи обкому ЛКСМУ, партійного і комсомольського комітетів університету лекторію для студентської молоді, комсомольців міста. Лекторій мав секції: історико-філософську, літературно-музикальну, економіки і географії, природознавства, техніки.

Лекторій сприяв поглибленню спеціальних, політичних, культурних і загальнонаукових знань студентської молоді. В цьому ж напрямку працював комсомольсько-молодіжний «четвер», перше заняття якого відбулося у червоному кутку гуртожитку по вул. Пастера 25 березня 1948 року. Перед комсомольцями і молоддю виступили: народна артистка УРСР О. Е. Мещерська, лауреат Всесоюзного конкурсу музикантів-виконавців М. Гольдштейн, професор М. М. Розенталь.

Цікаву форму роботи з студентами — «комсомольську годину» — запровадило бюро ЛКСМУ фі-

лологічного факультету. На цих заняттях студентська молодь знайомила з міжнародними подіями, подіями всередині країни, досягненнями науки і техніки, обговорювались нові книги.

Крім лекторію, роботи наукових студентських товариств, комсомольці брали активну участь в наукових сесіях. В 1944—1945 навчальному році відбулося 8 наукових сесій, було заслухано 150 доповідей викладачів і студентів.

Особливо цікаво пройшли на всіх факультетах теоретичні конференції, організовані з ініціативи партійного і комсомольського комітетів, присвячені Дню Перемоги над фашистською Німеччиною. В роботі конференції взяли участь і виступили з доповідями і повідомленнями учасники оборони Одеси, учасники Великої Вітчизняної війни.

Значну роботу в ідейно-політичному вихованні комсомольців університету проводила школа комсомольського активу.

РАДІСНОЮ подією в житті Ленінського комсомолу було відзначення його 30-літнього ювілею. В цей день Указом Президії Верховної Ради СРСР ВЛКСМ була

нагороджена орденом Леніна, а Одеська міська комсомольська організація — орденом Червоного Прапора. 29 жовтня 1948 року о 14 год. 30 хв. в актовому залі університету відбувся мітинг, присвячений цій знаменній події в житті комсомолу. На мітингу виступили: професор В. Д. Богатський, тт. Толстих, Збандуг, Літвінов та інші, які розповіли про велику роботу комсомолу в усіх галузях народного господарства, про роботу комсомольців університету в справі організації навчання і виховання молоді. Мітинг закінчився прийняттям листа на адресу ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)У.

Домагаючись поєднання навчання і виховання в єдиний процес, ректорат, партійний і комсомольський комітети вживали заходів до покращення культурно-масової роботи. В листопаді 1947 року розпочав роботу студентський клуб, головна функція якого була — організація культурного дозвілля студентів. Близько 300 чоловік взяло участь в його роботі. Хор об'єднував 180 чоловік. В репертуарі хору були українські, ро-

Продовження на 4-й стор.

Сторінки з літопису УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОМСОМОЛУ

НА ПЕРШОМУ КУРСІ біологічного факультету нашого університету успішно навчаються студентки Люба Чупрун і Людмила Богомаз. Не так давно стався випадок, в якому взяли участь і вони. Однак, дівчата нікому не розповіли про це. Їх вчинок став відомим лише тоді, коли на адресу декана біологічного факультету професора В. С. Чепурнова прийшов лист з далекого Хабаровська.

Нижче друкується цей лист.

«Шановний товаришу декан! Дозвольте висловити Вам щирість за те, що в стінах Одеського університету виховуються справжні радянські люди. Я опишу обставини, при яких я зміг перекопатися в цьому, розповів про благородний вчинок двох Ваших студенток — Люби Чупрун і Людмили Богомаз.

Прийшов я до Одеси з двома дітьми дошкільного віку — на консультацію в інститут імені Філатова. Трапилось так, що 4 травня, в троллейбусі, я зронив бумажник з крупною сумою грошей і документами. Ці гроші я збирав вісім років.

Я був у відчаї, але тут мені на допомогу прийшли люди великої душі — Люба і Люда. Ці дівчата розшукали мене, незважаючи на те, що не знали адреси, що їм довелося пропустити в той день заняття, і вручили мені бумажник з документами і грошми. Ці скромні і соромливі дівчата не захотіли навіть чути про подяку...

Яке щастя, що такі люди зустрічаються в житті. Приємно, що гобі дано жити і трудитись з такими людьми.

З повагою Василь БАТИЦЬКИЙ, інженер».

ЦІКАВА ЕКСКУРСІЯ

НЕДАВНО для студентів філологічного факультету, зокрема першкурсників, кафедрою історії КПРС була організована екскурсія.

Студенти-екскурсанти розподілились на дві групи. Перша ознайомилась з місцями боїв при обороні Одеси, друга — подорожувала по місту. М. ПЛОСКОНОС.

ейські народні пісні, твори радянських композиторів.

Великою популярністю користувався драматичний гурток, яким керував заслужений артист УРСР А. М. Максимов. Силами гуртка було здійснено постановку п'єси О. Корнійчука «Платон Кречет», Зоріна — «Молодість», Островського — «Без вини винуваті» та ін., в яких з успіхом виступали комсомольці В. Кухаренко, А. Дунаєвський, Н. Батуріна, Г. Лебедик. Студентський клуб організував факультетські олімпіади, тематичні вечори, диспути.

Значну увагу комсомольська організація університету приділяла естетичному вихованню студентської молоді. Важливими формами цієї роботи були літературні вечори, диспути, зустрічі з провідними артистами театрів міста, культурно-художньої самодіяльності. На читальних конференціях обговорювались твори видатних радянських письменників: «Молода гвардія» О. Фадеева, «Повість про справжню людину» Б. Полевого, «Честь змолоду» А. Первенцева, «Далеко від Москви» В. Ажаєва, «Велика рідня» М. Стельмаха та інші.

Комітет комсомолу, факультетські бюро, групорги постійно контролювали як комсомольці читають художню літературу, залучали нових читачів з студентської молоді.

Виконуючи рішення Пленумів ЦК ВЛКСМ, комітет комсомолу приділяв велику увагу оборонно-спортивній роботі. Зусилля факультетських бюро, групоргов зосереджувались перш за все на масовості в спортивній роботі. Студенти університету брали участь у всіх міських, обласних змаганнях, організовувались змагання між факультетами, проводились загальноуніверситетські спартакіади.

Беручи участь у міських змаганнях санітарних дружин, команда університету добилась хороших результатів, а студентки-комсомолки історичного факультету Денисенко, Єрошенко і Андрей-

Продовж. Поч. на 2-й та 3-й стор.

ченко зайняли перше місце. Успішно захищали спортивну честь університету команди баскетболістів, легкоатлетів, шахістів. Так, команда баскетболістів двічі завойовувала першість серед вузів України і була чемпіоном міста в 1949 році. Легкоатлети зайняли перше місце в матчевій зустрічі команд 7 університетів України в 1948 році, а в обласних змаганнях стали

володарями призу газети «Чорноморська комуна». Студент історичного факультету Л. Балабанов став чемпіоном ВЦРПС 1948 року з бігу на 3000 метрів, а студент економічного факультету, нині міжнародний гресмейстер Ю. Геллер був переможцем півфіналу СРСР з шахів.

За підсумками спортивної роботи в 1948—1949 навчальному році університетові було вручено перехідний Червоний Прапор Міністерства вищої освіти СРСР.

Велику допомогу в розвитку фізкультурно-масової роботи надавала комсомольська організація університету підпільному Ананьївському району. Наші комсомольці допомагали комсомольцям і молоді району в обладнанні спортивних майданчиків, стадіону в придбанні спортивного інвентаря.

ПАМ'ЯТАЮЧИ вказівки Леніна про те, що навчання і виховання не можуть бути відірваними від бурхливого життя, не можуть замикатись тільки у вузьких шкільних рамках, комсомольці університету проводили велику суспільно-корисну роботу: 5 комсомольців працювали лекторами обкому ЛКСМУ, 10—агітаторами на судоремонтному заводі, підтримувались тісні шефські зв'язки з українським музично-драматичним театром, театром опери і балету, підшефними школами.

250 комсомольців університету взяли активну участь в перед-

виборній кампанії, в підготовці до святкування 30-річчя ВЛКСМ, 10-річчя воз'єднання українських земель в єдиній Українській Радянській державі. В підшефних організаціях, школах вони допомагали виготовляти наочну агітацію, фотомонтажі, оформляли стінгазети, виступали з бесідами, доповідями і лекціями, допомагали шкільним комсомольським організаціям в роботі з піонерами.

Комітет комсомолу подавав допомогу ректоратові, партійній організації в проведенні традиційного «Дня відкритих дверей» — для учнів старших класів шкіл міста.

1949 рік — рік підготовки і проведення комсомольського форуму — XI з'їзду Всесоюзної Ленінської Комуністичної Спілки Молоді. Це був перший всесоюзний з'їзд комсомолу в післявоєнні роки.

В усіх куточках нашої країни юнь готувала трудові подарунки цій знаменній події. Комітет комсомолу університету звернувся до всіх комсомольців, всіх студентів зустріти XI з'їзд ВЛКСМ новими досягненнями в навчально-виховній і громадсько-корисній роботі.

В передз'їздовський період комітет комсомолу організував і провів науково-теоретичну конференцію, присвячену героїчній історії Ленінського комсомолу. Конференція працювала 6 днів. Було заслухано 72 доповіді.

ПІДСУМКИ роботи комсомольської організації по наданню допомоги партійній організації, ректоратові університету в навчанні і вихованні студентів підвела IV звітно-виборна комсомольська конференція. У доповіді секретар комітету ЛКСМУ тов. Луньонюк відзначила трудову активність комсомольців, підвищення дисципліни і успішності, покращення наукової роботи комсомольців і всіх студентів.

Це було свідченням глибокого розуміння обов'язку студентів перед Батьківщиною, їх ідейно-політичної зрілості.

А. ПИЩЕВСЬКИЙ, аспірант кафедри історії КПРС.

Два дні тривала наукова конференція студентів-філологів, присвячена століттю від дня народження В. І. Леніна.

Серед доповідей особливу увагу привернула колективна тема гуртка української радянської літератури — «Образ Володимира Ілліча Леніна в українській радянській літературі». Над нею працювало 12 студентів.

Лариса ДУЗЬ

ПАМ'ЯТІ П. Г. ІВАНОВА

Після недовгої хвороби 19 травня 1969 року помер член КПРС з 1944 року, скульптор-художник, палеонтологічного музею нашого університету Павло Григорович Іванов.

Все свідоме життя П. Г. Іванова було сповнено невтомною працею на благо нашої Батьківщини. В 1939 році він був призваний до Радянської Армії. В її лавах брав участь в боях Великої Вітчизняної війни.

Демобілізувався з армії П. Г. Іванов в 1946 році. Після закінчення Одеського художнього училища з 1954 року по день смерті він працював скульптором в університетському палеонтологічному музеї. Його руками створено чимало унікальних учбових посібників, серед яких окремо виділяється діорама — «Розвиток життя на землі», яка одержала всесоюзне визнання.

Виконання своїх службових обов'язків П. Г. Іванов вміло поєднував з великою громадською роботою.

Все, що не робив П. Г. Іванов, — він робив енергійно, з творчим волюнтаризмом. Свій великий досвід і майстерність він передавав молоді, яку любив і якою завжди був оточений.

Смерть передчасно обірвала життя здібного скульптора, чуйної і уважної до оточуючих людини, чесного трудівника, принципового комуніста. Пам'ять про нього надовго збережеться в наших серцях.

ГРУПА ТОВАРИШІВ.

МОЛОДЬ. ЮНАЦТВО. КОМСОМОЛ.

Молодь. Юнацтво. Комсомол. Три слова різного віку і звучання, але таких близьких своїм значенням. Його можна передати одним містким і вагомим ленінським словом — майбутне. «Ми, — говорив В. І. Ленін, — партія майбутнього. А майбутнє належить молоді». І біографія цих слів яскраво ілюструє це ленінське твердження. Розповімо її.

Широко відомі тепер у всіх слов'янських мовах слова **молодь**, **молодежь**, **младеж** (болг.), **млодзь** (пол.) стали, мабуть, тільки й уживатись на ґрунті окремих сло-

в'янських мов. Однак всі вони генетично зв'язані з праслов'янським словом **молдъ** — «молодий», уживаним у значенні «нижній, приемний, добрий, м'який, нерозмовляючий». Від праслов'янського слова **молдъ** у давньоболгарській мові утворилось слово **младенць**, яке набуло значення — «дитя, немовля, нащадок». І вже після появи цього слова на ґрунті окремих слов'янських мов почали утворюватись іменники збірного значення **молодь**, **молодежь**, **младеж**, **млодзь**. Первісне їх значення бу-

ло — «підростаюче молоде покоління», «нащадки».

Синонімом до слова **молодь** у сучасних слов'янських мовах можуть уживатись такі слова, як **юнацтво** (укр., пол.), **юношество** (рос.), **юначество** (болг.). Всі ці слова як іменники збірного значення утворились також на ґрунті окремих слов'янських мов. Однак генетично вони зв'язані з праслов'янським словом **юнь**, уживаним у праслов'янській мові в такому ж значенні як і слово **молдъ**.

Від слова **юнь** спочатку утворились іменники типу **юнаць**, **юноша**, від основ яких згодом і утворились іменники збірного значення **юнацтво**, **юношество**, **юначество**.

Отже, і первісне значення слів **юнацтво**, **юношество**, **юначество** було — «підростаюче молоде по-

коління», «нащадки».

У 1918 році в Росії, а в 1919 році на Україні в буремні роки боротьби за владу Рад, коли вирішувалася доля Радянської влади і соціалізму, у нашій країні вперше в історії молодіжного руху був організований **Комуністичний Союз Молоді**. І хоча всі ці слова назви нової революційної молодіжної організації були давнішими, все словосполучення, проте, було новим, свіжим, бойовим, юним. Комуністичний Союз Молоді України, як гідний нащадок і продовжувач славних революційних традицій робітничого класу і біднішого селянства вже в перші дні свого існування урочисто заявив: «Сьогодні в сталеве кільце борців за пролетарську справу вплітається ще одна молода ланка

СЛОВО ПРО СЛОВО

— Комуністична спілка робітничої молоді України».

У мовній практиці робітничої і селянської молоді Комуністичний Союз Молоді й стали скорочено називати **комсомол**. У нашій мовній і суспільно-політичній практиці слово **комсомол** і вживається у значенні «гідний нащадок славних революційних традицій робітничого класу, здатний перетворити в життя ідеї геніальних представників людства Маркса, Леніна, активний помічник партії в її боротьбі за побудову комуністичного суспільства».

Так, понад 50 років тому у синонімічний ряд **молодь**, **юнацтво** стало ще одне слово — **комсомол**.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.